

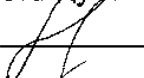
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ,
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри психології та
соціальної роботи

Протокол № 01 від 29.08.2022 р.

Завідувач кафедри

 проф.Паламарчук О.М.

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ

навчальний рік 2022-2023

галузь знань 10 Природничі науки

спеціальність 103 Науки про Землю

предметна спеціальність _____

спеціалізація _____

Додаткова спеціальність/спеціалізація / предметна спеціальність

освітньо-наукова програма Науки про Землю

ступінь вищої освіти доктор філософії

курс 1 семестр 1

Вінниця 2022

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Філософські засади та методологія наукового дослідження
Тип курсу	Обов'язкова компонента (цикл загальної підготовки)
Рівень вищої освіти	Третій рівень вищої ОСВІТИ
Кількість кредитів/годин	4 кредити і 120 годин
Семестр	1-й семестр
Викладач	Попова Олена Вікторівна (Olena Popova), доцент, кандидат філософських наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи https://scholar.sociale.com.ua/citation?user=1v1EAJ&hl=ru
Посилання на сайт	https://cutt.lv/W025atf
Контактний телефон	+38(095)5391017
E-mail викладача:	01ena.Popova(3),vsDu.tdu.ua
Графік консультацій	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій
Форма контролю	Екзамен

2. Анотація до курсу

Освітня компонента «Філософські засади та методологія наукового дослідження» є складовою частиною обов'язкових навчальних дисциплін циклу загальної підготовки.

Курс спрямований на надання здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти необхідного обсягу знань спрямованих на розвиток пізнавальних можливостей у майбутніх докторів філософії, їх дослідницького і творчого потенціалу в процесі оволодіння історико-філософськими знаннями про особливості виникнення, становлення і розвитку наукової думки і сучасного знання.

Завдання вивчення курсу «Філософські параметри сучасного знання» сприяють формуванню у майбутніх докторів філософії якості високоосвіченої особистості на основі синтезу знань про Історію розвитку наукової думки; розуміння трансформації сучасного знання в Історичному аспекті, послідовності його розвитку, тенденцій й перспектив його подальшого вдосконалення.

3. Мета і завдання курсу

Мета: дослідження трансформацій наукового знання в історичному аспекті, послідовність його розвитку в світі, специфіки наукового знання, його зв'язку з суспільно-історичними умовами і станом духовного життя, культурою, тенденції й перспективи його подальшого вдосконалення.

Соціокультурний контекст розвитку наукових знань розкриває дієву роль науки у вирішенні соціально значущих проблем у різних сферах суспільного життя (вихованні, навчанні, етиці відносин між людьми тощо). Тобто засвоєння дисципліни в контексті курсу «Філософські параметри сучасного знання» націлене на виховання у майбутніх докторів філософії відповідального ставлення до майбутньої професійної діяльності. Програма курсу охоплює усі основні теми і розділи курсу «Філософські параметри сучасного знання», формує у аспірантів неупереджений, недогматичний, філософський погляд на різні наукові теорії, течії, школи і напрями.

Завдання курсу:

- удосконалення й інтенсивний розвиток психологічних уявлень про філософські параметри сучасного знання;
- розкриття хронології наукового життя певних історичних епох;
- формування якостей високоосвіченої особистості на основі синтезу знань про історію розвитку наукової думки;
- розкриття основних етапів становлення наукового знання;
- формування об'єктивного професійного мислення.

4. Компетентності та програмні результати навчання

Вивчення освітньої компоненти «Філософські параметри сучасного знання» спрямовано на формування таких **програмних компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та професійної психологічної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність розробляти та управляти проектами.

- ЗК 2. Здатність до критичного аналізу, оцінки і проведення сучасних наукових досліджень на основі системного наукового світогляду
- ЗК 8. Здатність до володіння культурою наукового дослідження в галузі психології; використання у дослідженні новітніх інформаційно-комунікативних технологій.

Спеціальні компетентності:

- СК 1. Здатність оперувати науковими засадами психології: теоретичними, емпіричними, історично контекстними
- СК 14. Здатність до наукового аналізу та дослідження особливостей психічного розвитку сучасної людини на різних вікових етапах з метою оптимізації її гармонійного становлення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Виокремлювати та систематизувати значущі проблеми (соціальні, наукові, культурні, екологічні, етичні та інші), чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп й організацій на різних рівнях експериментального психологічного дослідження.

- ПРН 2. Уміти критично й системно оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок.
- ПРН 4 - Знати методи науково-дослідної діяльності, методи генерування нових ідей під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань у обраній та суміжних галузях, методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень.
- ПРН 5 - Знати та розуміти основні норми, прийняті науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній діяльності.
-

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
<p>РН 1 Вміти опрацьовувати, аналізувати та удосконалювати уявлення про філософські параметри сучасного знання.</p>	<p>Лекція. Дискусія. Виконання практичного завдання. Підготовка індивідуальних презентацій, що відображають логіку розвитку наукового знання в історичному контексті.</p>	<p>Захист презентації. Самооцінювання.</p>
<p>РН 2 Вміти використовувати сучасні гносеологічні і епістемологічні теорії до аналізу й інтерпретації одержаних результатів наукового дослідження.</p>	<p>Лекція. Виконання індивідуальної практичної роботи. Проблемна дискусія.</p>	<p>Експрес-опитування. Поточний контроль. Взаємооцінювання.</p>
<p>РН 3 Знати способи використання загально-філософських методів і принципів під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань у обраній та суміжних галузях, і для оцінки сучасних наукових досягнень.</p>	<p>Метод мозгового штурму. Робота в групах. Виконання індивідуальної роботи з використанням методу критичного аналізу.</p>	<p>Усне опитування. Саммооцінювання.</p>
<p>РН 4 Володіти навичками формування об'єктивного професійного мислення та розуміти основні норми, прийняті науковою спільнотою. РН 5 Вміти здійснювати особистісний вибір в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній діяльності з урахуванням історичного міжнародного досвіду.</p>	<p>Лекція. Навчальна дискусія. Практичне заняття з використанням кейс-методу.</p>	<p>Колегіальне оцінювання. Підсумковий контроль.</p>

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин всього	12	18	90

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/вибірковий
1-й	1-й	053 Психологія	1	Обов'язковий

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

- мультимедійне обладнання,
- фліпчарт;
- бланки тестових методик, кейсів.

8. Політика курсу

Виконувати вимоги освітньо-наукової програми та досягати визначених для відповідно рівня вищої освіти результатів навчання: не пропускати заняття без поважної причини; брати активну участь в освітньому процесі, готувати теоретичний і практичний матеріал; виконувати передбачені навчальною дисципліною завдання, вирішувати завдання та практичні завдання; здійснювати самостійну підготовку до занять згідно затвердженого плану; відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні) не пізніше завершення семестру; складати згідно з графіком поточний модульний контроль з навчальної дисципліни.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку; перескладання відбувається за наявності поважних причин; всі види робіт виконуються у визначений термін; пропущені заняття відпрацьовуються впродовж 2 тижнів.

Політика академічної доброчесності: роботи аспірантів повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Всі завдання практичних занять мають бути виконаними. Всі завдання до кожної теми викладач розміщує на освітній платформі LMS Collaborator. Всі види робіт необхідно виконувати у визначений термін. Якщо аспірант був відсутнім на занятті, тему слід відпрацьовувати впродовж 2-х тижнів.

Виконання навчальних завдань має відповідати вимогам «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» (Наказ ВДПУ від 29 вересня 2016 р. № 152 од) (<https://www.vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції й практичні заняття навчальної дисципліни. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених навчальною дисципліною.

9. Схема курсу 1-й семестр

Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу II)	Завдання	Максимальна кількість балів
<p>Розділ 1. Предметна область сучасного наукового знання та його філософські параметри.</p>				
<p>Тема №1. Філософія науки як складова частина сучасного наукового знання. План: 1. Етапи історичного розвитку і основні рівні наукового пізнання. Предмет філософії науки. 2. Проблема взаємин філософії науки, знання і мови в позитивізмі. Історичні аспекти розвитку позитивізму. 3. Філософські течії в теоріях пізнання. Функції науки, її роль в історичному розвитку знань. Гносеологія. Епістемологія. 4. Наука як соціокультурний феномен. Співвідношення філософії і науки. 5. Походження і сутність філософії науки. Історичні закономірності її становлення і</p>	<p>Лекція – 2 год. Практичне заняття – 2 год.</p>	<p>3; 7; 10; 16; 24; 33; 40; 46</p>	<p>1.Проаналізувати рекомендовану літературу; підготуватися до дискусії за темою практичного заняття. 2.Скласти таблицю етапів розвитку позитивізму. 3.Наведіть, використовуючи рекомендовану літературу та філософські словники визначення понять: «знання», «наука» «пізнання», «позитивізм», гносеологія», «епістемологія». Підготуйте презентацію.</p>	<p>12</p>

розвитку. <i>Всього 14 год</i> <i>(лекц. 2 год., пр. 2 год., сам. роб. 10 год.)</i>				
<p>Тема № 2. Історія зародження та розвитку наукової думки та філософських уявлень про знання.</p> <p>План: 1. Періодизація історії науки. Принципи періодизації історії науки і сучасного знання. Зародження наукової думки, її предмет. 2. Теоретичні та емпіричні знання. Методологія епістемологічних досліджень. Історія методології. Методологічні принципи та методи науки. 3. Специфіка сучасних наукових досліджень: організація, методи аналізу, методи інтерпретації в наукових дослідженнях. 4. Логіка розвитку науки.</p> <p><i>Всього 21 год</i> <i>(лекц. 2 год., пр. 4 год., сам. роб. 14 год.)</i></p>	<p>Лекція – 2 год., Практичне заняття – 4 год.</p>	<p>2; 5; 13; 15; 21; 26; 29; 36; 39</p>	<p>1. Проаналізувати рекомендовану літературу. 2. Скласти періодичну таблицю історії розвитку науки. 3. Здійснити аналіз літератури за темою дисертацій на предмет відповідності до сучасної наукової методології.</p>	<p>11</p>
<p>Тема № 3. Специфіка наукового знання.</p> <p>План: 1. Соціальна</p>	<p>Лекція – 2 год., Практичне заняття – 4</p>	<p>8; 14; 17; 25; 32; 34; 46</p>	<p>1. Проаналізувати рекомендовану літературу; підготуватися до дискусії за темою</p>	<p>12</p>

<p>детермінація пізнання і форми його логіко методологічної рефлексії. 2. Діалектика пізнавального процесу і його суперечливий характер. 3. Основні рівні наукового пізнання, їх методи і форми. 4. Наукова картина світу та основні особливості її еволюції. Постнекласична наукова картина світу. <i>(Всього 26 год (лекц. 2 год., пр. 4 год., сам.роб. 20 год.)</i></p>	<p>год.</p>		<p>практичного заняття. 2. Скласти таблицю рівнів наукового пізнання. 3. Підготувати презентації за темою «Наукова картина світу» - Некласична наукова картина світу; - Класична наукова картина світу; - Постнекласична наукова картина світу; Соціоенергоінформаційна наукова картина світу.</p>	
<p><i>Всього за першим розділом год.: 60</i> Лекції – 6 год. Пр.зан. – 10 год. Самостійна робота – 44 год</p>				<p>356.</p>
<p>Розділ 2. Новітні вітчизняні і зарубіжні філософські тенденції в епістемології.</p>				
<p><i>Тема № 4.</i> Проблема впливу філософського знання на психічну активність людини на різних етапах історичного розвитку. План: 1. Проблема «світу» і «людини», пізнавального і</p>	<p>Лекція – 2 год Практичне заняття – 2 год.</p>	<p>1; 9; 19; 31; 35; 38; 42; 49</p>	<p>1. Підготувати презентацію за темою: «Проблема «світу» і «людини», пізнавального і ціннісного в філософії та історії». 2. Проведіть аналіз проблем соціалізації особистості на різних етапах історичного</p>	<p>14</p>

<p>ціннісного в філософії та історії.</p> <p>2. Соціалізація як суб'єктивно-об'єктивний процес становлення особисті.</p> <p>3. Особистісні знання як передумова активності людини в пізнавальній діяльності.</p> <p>4. Антропологізм як сутнісна основа історичного розвитку сучасного світогляду.</p> <p><i>Всього 20 год (лекц. 2 год., пр. 2 год., сам. роб. 16 год.)</i></p>			<p>розвитку.</p> <p>3. Охарактеризуйте особливості антропологічного вчення одного з філософів 21 століття (на вибір). (підготувати презентації).</p>	
<p><i>Тема № 5.</i></p> <p><i>Світоглядні знання та інші історичні форми існування сучасного пізнання.</i></p> <p>План:</p> <p>1. Світ як цілісність, що саморозвивається.</p> <p>2. Ціннісно – світоглядні форми гіпотетичного знання.</p> <p>3. Історія виникнення і сутність свідомості як суспільного явища.</p> <p>4. Духовне життя суспільства і суспільна свідомість: їх співвідношення і сутність.</p> <p><i>(Всього 20 год (лекц. 2 год., пр. 2</i></p>	<p>Лекція – 2 год</p> <p>Практичне заняття – 2 год.</p>	<p>4; 11; 13; 14; 22; 41; 47</p>	<p>1. Підготувати презентації на теми: –«Розвиток свідомості на різних етапах історії»; –«Світ як цілісність, що саморозвивається»; –«Історичні і епістемологічні засади розвитку пізнавальних можливостей особистості»;</p> <p>2. Зробити порівняльний аналіз понять «духовне життя суспільства» і «суспільна свідомість».</p>	<p>9</p>

<i>год., сам.р.16)</i>				
<p>Тема № 6. Сучасні методологічні і логіко-гносеологічні засади наукового знання.</p> <p>План: 1. Соціальна детермінація пізнання і форми його логіко-методологічної рефлексії. 2. Сучасні методологічні і логіко-гносеологічні засади наукового знання. 3. Імплицитні передумови і засади наукового знання. 4. Проблема істини в сучасній епістемології. (Всього 20 год (лекц. 2 год., пр. 4 год., сам роб. 14 год.)</p>	<p>Лекція – 2 год Практичне заняття – 4 год</p>	<p>1; 6; 12; 18; 27; 30; 33; 43; 47</p>	<p>Підготуватися до дискусії за темами: А) Когерентна концепції істини (О. Найрат, Р. Карнап); Б) Прагматична концепції істини (Дж. Дьюї, К. Айдукевич); 2. Здійснити письмовий аналіз книги Ральфа Кейса «Ера постправди» і підготувати презентацію.</p>	<p>12</p>
<p>Всього за другим розділом – 60 год Лекції – 6 год. Семінари – 8 год. Самостійна робота – 46 год</p>				<p>356</p>

10. Система оцінювання та вимоги: форма контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

РОЗДІЛ 1. Предметна область сучасного наукового знання та його філософські параметри.

Максимальна кількість балів за цей модуль (35 балів).

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Практичні роботи – 35 балів (7 балів за кожне практичне заняття).

РОЗДІЛ 2. Новітні вітчизняні і зарубіжні філософські тенденції в епістемології.

Максимальна кількість балів за цей модуль (35 балів).

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Практичні роботи – 35 балів (по 7 балів за 3 практичних заняття, 14 балів за підсумкове практичне заняття).

Всі практичні роботи повинні бути виконані письмово.

Семестровий контроль 1-го семестру – екзамен (30 балів).

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Взаємооцінювання.	1	5	5
Поточний контроль.	4	5	20
Презентація індивідуальної роботи.	3	8	24
Експрес-опитування.	1	5	5
Усне опитування	1	5	5
Колегіальне оцінювання.	1	6	6
Самооцінювання.	1	5	5
Підсумковий контроль	1	30	30
Всього			100

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p114.pdf>) та рішенням кафедри психології та соціальної роботи (протокол №17 від 27.05.2020) в межах окремої ОК до 10% від загальної кількості балів можуть бути визнані й зараховані за наявності документів, що підтверджують навчання в рамках формальної та неформальної освіти здобувача й відповідають компетентностям та ПРН освітньої компоненти.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

В основі системи поточного і підсумкового контролю успішності навчання лежить системна та систематична оцінка дій та продуктів дій здобувачів над завданнями до кожної теми дисципліни протягом всього семестру (поточний контроль) та оцінка рівня засвоєння основних положень дисципліни на заліку (підсумковий контроль).

Поточний контроль. Основу поточного контролю становить систематичне оцінювання якості виконання здобувачем певної сукупності завдань до тем програми дисципліни. Більшість завдань - це самостійна робота здобувачів; робота на практичних заняттях.

У процесі поточного контролю оцінюється якість виконання здобувачем завдань з самостійної роботи з теоретичним матеріалом; якість виконання здобувачем завдань з самостійної роботи до практичних занять; активність, ініціативність та результативність роботи здобувача на практичних заняттях; ініціативність, дисциплінованість та ефективність роботи здобувача з викладачем під час занять.

На підсумковий (семестровий) контроль – екзамен рішенням кафедри відводиться 30 балів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p style="text-align: center;">В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань здобувач спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p style="text-align: center;">С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНІЙ</p>
<p style="text-align: center;">D 60-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо.</p>	<p>ЗАДОВІЛ ЬНИЙ</p>

	<p>Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність здобувачів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	
<p>Е 50-59 балів ДОСТАТНЬ О</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	НИЗЬКИЙ
<p>Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІ ЛЬНО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	НЕЗАДОВІЛЬНО
<p>F 0-34 балів НЕПРИЙНЯ ТО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.</p>	

12. Список рекомендованих джерел.

Основні

1. Даниляк Р.П. Гносеологія та епістемологія: курс лекцій Івано-Франківськ, 2016. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2138.pdf>
2. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня філософія науки. Підручник для студ. філос. ф-тів ун-тів і аспірантів (для складання канд. іспиту з філософії та філософії науки). Київ: Логос. 2009. 244 с.
3. Добронравова І. С. Філософія та методологія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018. 223 с.
4. Кайку М. Фізика майбутнього. Як наука вплине на долю людства і змінить наше повсякденне життя в XXI столітті. Пер. з англ. Львів: Літопис. 2013. 433 с.
5. Лук'янець В. Фундаментальна наука і науковий світогляд у перспективі XXI сторіччя. Філософська думка. 2006. № 3. С.3-25.
6. Маср-Абіх К.М. Повстання на захист природи. Від доккілля до спільносвіту. Переклад з нім., післямова, примітки Анатолія Єрмоленка. Київ: Лібра. 2004. С. 11-169.
7. Миронов В.В. Образы науки в современной культуре и философии. Москва: Наука.2007. 227 с.
8. Петрушенко В. Епістемологія як філософська теорія знання: Монографія. Львів: Вид-во Державного ун-ту «Львівська політехніка». 2020. 296 с.
9. Попович М. Наука шукає надійних фортець. Філософія науки. Навчальний посібник. 2-ге вид., виправлене та доповнене у двох частинах. Частина 2. Хрестоматійні матеріали. Упоряд. Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Г.М. Кушнір. 2018. С. 183-187.

10. Степин В.С. Философия науки. Общие проблемы: учебник для аспирантов и соискателей уч. степени канд. наук. Москва: Гардарики. 2006.
11. Татенко В. Методологія суб'єктно-вчинкового підходу: соціально-психологічний вимір. К. : Міленіум, 2017.
12. Титаренко Т. М., Кочубейник О. М., Черемних К. О. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності К. : Міленіум, 2014
13. Філософія науки та інноваційного розвитку. Уклад. Чекаль Л.А., Горбатюк Т.В., Сторожук С. та ін. Київ: Міленіум. 2017. 782 с.
14. Фірсова Л.В., Черних І.П., Білик Я.М. Філософія науки [Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.]. Ред. Л.В. Фірсова. Харків: ППВ «Нове слово». 2003. 335 с.
15. Франк Ф. Философия науки. Связь между наукой и философией. Пер. с англ. Москва: Изд-во ЛКИ. 2007. С. 24-54.
16. Штанько В.И. Философия и методология науки. Учебное пособие для аспирантов и магистрантов естественнонаучных и технических вузов. Харьков: ХНУРЭ. 2002. С. 120-124.
17. Kourany J. Scientific Knowledge: Basic Issues in the Philosophy of Science. Belmont: Wadsworth Publishing Company. 1998. 440 p.

Додаткова

18. Аристотель. Метафизика. Соч. в 4-х тт. М.: Наука, 1975. Т. 1. С. 63-368.
19. Бадью А. Концепт моделі. Вступ до матеріалістичної епістемології математики. Пер. з фр. Андрій Репа. Київ: Ніка-Центр. 2009. 232 с.
20. Барнетт, Р. Осмысление университета. Alma mater: Вестник высшей школы. 2008. № 6. С. 46-57.
21. Блур, Д. Сильная программа в социологии знания. Логос. 2002. № 5-6 (35). С. 162-185.
22. Бок, Д. Университеты в условиях рынка: Коммерциализация высшего образования. М.: Высшая школа экономики, 2012. 222 с.
23. Бэкон Ф. Новый Органон. Соч. в 2-х т. Т. 2. 2-е, испр. и доп. изд. Сост., общ. ред. и вступ. ст. А.Л. Субботина. Москва: Мысль. 1972. С. 7-214.
24. Вебер, М. Наука как призвание и профессия. Избранные произведения. М.: Прогресс, 1990. С. 707-735.
25. Вернадский, В. И. Философские мысли натуралиста. М.: Наука, 2008. 520 с.
26. Вернадский, В. И. Научная мысль как планетное явление М.: Наука, 1991. 271 с.
27. Вітгенштайн Л. Tractatus Logico-Philosophicus; Філософські дослідження. Київ: Основи. 1995. 311 с.
28. Гайденко П. П. История новейшей европейской философии в ее связи с наукой. Москва: ПЕР СЭ; Санкт-Петербург: Университетская книга. 2000. 456 с.
29. Гайденко, П. П. Научная рациональность и философский разум. М.: Прогресс-Традиция, 2003. 528 с.
30. Гокінг С. Коротка історія часу. Від Великого вибуху до чорних дір. Київ: КІС. 2015. 201 с.
31. Г'юм Д. Трактат про людську природу. Пер. з англ. Київ: Всесвіт. 2003. 552 с.
32. Декарт Р. Міркування про метод, щоб правильно спрямовувати свій розум і відшукувати істину в науках. Київ: ТанDEM. 2001. 104 с.
33. Касавин, И. Т. Социальная философия науки и коллективная эпистемология. М.: Весь Мир, 2016. 264 с.
34. Кохановский, В. П. Философия науки М.: Норма: ИНФРА-М, 2017. 432 с.
35. Лейбниц Г.В. Новые опыты о человеческом разумении. Сочинения: в 4 т. Т. 2. Ред., авт. вступ. статьи и примеч. И.С. Нарский. Москва: Мысль. 1983. С. 47 - 577.

36. Мельник В. П. Філософія. Наука. Техніка: Методологосвітоглядний аналіз. Львів: Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010.
37. Огурцов, А. П. Философия науки: двадцатый век: Концепции и проблемы: В 3 частях. СПб.: Изд. дом «Мирь», 2011. 502 / 495 / 336 с.
38. Пікашова Т., Шашкова Л. Що є знання? Філософія науки. Навчальний посібник. 2-ге вид., виправлене та доповнене у двох частинах. Частина 2. Хрестоматійні матеріали. Упоряд. Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Г.М. Кушнір. 2018. С. 39-47.
39. Семенюк Е.П. Роль філософії в інтеграції сучасної науки. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Філософські науки. № 636. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2009.
40. Слюсаревський М. М. Несходимі терени Психеї: маршрути наукового пізнання: вибр. праці. – К.: Талком, 2019
41. Хорган Д. Конец науки: Взгляд на ограниченность знания на закате Века Науки. Пер. с англ. М. Жуковой. Санкт-Петербург: Амфора. 2001. 479 с.
42. Шелер, М. Проблемы социологии знания М.: Институт общегуманитарных исследований, 2011. 320 с.
43. Шинкарук В. Діалектика: традиційний і нові підходи. Філософія науки. Навчальний посібник. 2-ге вид., виправлене та доповнене у двох частинах. Частина 2. Хрестоматійні матеріали. Упоряд. Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Г.М. Кушнір. 2018. С. 175 – 183.
44. Fodor J. Concepts. Where Cognitive Science Went Wrong. Oxford: Clarendon Press. 1998. 176 p.
45. Frank Ph. Modern Science and Its Philosophy. New York: Collier Books. 2001. 316 p.
46. Kuipers T. General Philosophy of Science: Focal Issues. Amsterdam; London: North Holland, 2007. 242 p.
47. Putnam H. Realism with a Human Face. Cambridge, Massachusetts; London: Harvard University Press. 2002. 347 p.
48. Nagel E. The Structure of Science: Problems in the Logic of Scientific Explanation. Indianapolis: Hackett Publishing. 2009. 618 p.
49. Strawson P.F. Analysis and Metaphysics: An Introduction to Philosophy. Oxford: Oxford University Press. 1992. 142 p.

Інформаційні ресурси:

Сайт журналу «Психологічний часопис» <http://ua.appsyjournal.com/>

Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. – Режим доступу: <http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>

Сайт журналу: Інсайт: психологічні виміри суспільства
<http://insight.journal.kspu.edu/index.php/insight>